

Ακορντεόν βιολί και φουσαρμόνικα

Μέρος Α΄

**«Στις μαύρες παπαρούνες
το κόκκινο χρώμα είναι μια ανάμνηση»**

*Μάρκος Μέσκος
«στον Ενικό και Πληθοντικό ψίθυρο»*

I.

Όπου το δρόμο τον διαλέγουν τα γεγονότα.

Βγαίνοντας από την τριώροφη οικοδομή, διατηρητέα του τριάντα από τις πρώτες της πρωτεύουσας, το διαμέρισμα κληροδότημα του παππού του, ο ήλιος στην ταράτσα της αντικρινής πολυκατοικίας έμοιαζε με ξεφλουδισμένο πορτοκάλι, μα το κρύο τσουχτερό, ο χειμώνας είχε διαπεράσει για τα καλά τα σωθικά της πόλης, κούμπωσε το μπουφάν του μέχρι το λαιμό και έσφιξε το βήμα του στην ανηφόρα που οδηγούσε στο καφέ της πλατείας.

Εκεί, στο τραπεζάκι δίπλα στη τζαμαρία, κατέληξε στις δυνατές απαντήσεις. Βρήκε τρεις. Εκεί στην ίδια θέση έπαιρνε πάντα τις κρίσιμες αποφάσεις, ναι, είχε απαντήσει πρωτοετής φοιτητής μπροστά σ' ένα ξεχειλισμένο από αποσιγάρα σταχτοδοχείο και την επόμενη συμπλήρωνε το βιογραφικό του στα γραφεία της «Ταξικής Πάλης», ναι, είχε απαντήσει πριν μια βδομάδα μπροστά σ' ένα ποτήρι κονιάκ και την επόμενη συμπλήρωνε το βιογραφικό του στα γραφεία της «ANEMH AE», η πρόσληψη ήταν κανονισμένη, ένας από τους μετόχους της εταιρείας ήταν φίλος του πατέρα του και δεν έπρεπε να τον εκθέσει, ή στο περιθώριο ή γιάπης δεν υπάρχει μέση λύση, το είχε καταλήξει κι αυτό, δεν δικαιολογήθηκε, δεν τα ριξε στους δύσκολους καιρούς, τις αντικειμενικές συνθήκες και την κατάρρευση που ήταν προ των πυλών.

Και με τους παλιούς του φίλους έκοψε σιγά σιγά. Δεν ήθελε πια πάρε δώσε, δεν του άρεσαν οι μισές δουλειές, ούτε να πατάει σε δυο βάρκες, ειδικά όταν η μία μπάζει νερά, η οργάνωση διαλυόταν, ήταν θέμα χρόνου, δεν είχε καμιά αμφιβολία γι αυτό, όπως και ότι η επανάσταση που τόσο τον είχε συναρπάσει είχε πάρει αναβολή, η ήττα πήγαινε μακριά, δεν είναι λίγο να αποδέχεσαι την ήττα σου.

Μόνος του σύνδεσμος κάποιες κάρτες που έπαιρνε σποραδικά από άγνωστο, μα με γνωστό γραφικό χαρακτήρα αποστολέα, τα γράμματα του Άφαντου έμοιαζαν με συνταγή γιατρού, «Γέμισε ο τόπος με κηλίδες απουσίας και στην πλατεία κυκλοφορούν δεινόσαυροι και γύπες», αλλά ο Νίκος δεν καταλάβαινε από τέτοια. Ποτέ δεν του άρεσαν τα ρομάντζα.

Απέρριψε εύκολα την πρώτη από τις τρεις λύσεις, ο Αϊντίν ήταν περήφανος δεν καταδεχόταν παρηγόριες και φιλανθρωπίες, όπως τότε στην τελευταία συνάντησή τους στο Τριεθνές, πάνε πέντε χρόνια, όταν στα αυτιά του Νίκου είχε φτάσει απειλητική η φωνή του συνοριοφύλακα.

- Αλτ. Όποιος κι αν είσαι βγες με τα χέρια ψηλά, αλλιώς ρίχνω στο ψαχνό.

Ο Νίκος έπεσε στα γόνατα και με γρήγορες κινήσεις απίθωσε το ακορντεόν στο έδαφος, την γκατεμιά μου, μονολόγησε, τελευταία μέρα βρήκε να μου τύχει, έτοιμος ήταν να πιάσει κουβέντα με το φρουρό, πως κατά λάθος βρέθηκε από την άλλη πλευρά... πως το να παίζεις μουσική δεν είναι παράνομο... ίσως και να του ζητούσε εξηγήσεις, όταν άκουσε το συριγμό να σκίξει τον αέρα. Δεν ήταν προειδοποιητική. Το κατάλαβε από τον επιθανάτιο ρόγχο που έβγαλε το φουσερο του ακορντεόν. Αμέσως ένωσε μια δύναμη να τον απωθεί στο διπλανό χαντάκι. Έτσι στο δεύτερο πυροβολισμό έλειπε από τη θέση του.

Όταν ξεπέρασε το σοκ και σήκωσε το κεφάλι του, τον περίμενε το χαρακτηριστικό γελάκι του Αϊντίν.

- Και σας προειδοποίησα σήμερα να προσέχετε. Λες και το ήξερα. Οι δικοί μας έχουν εκτραχυνθεί, του ψιθύρισε. Χτες αποδράσαν τρεις φυγόδικοι της μειονότητας.

- Γιατί με ακολούθησες;

- Για να σου επιστρέψω τα χρήματα...

Χωρίς άλλη κουβέντα ο Αϊντίν του βάλει τα χαρτονομίσματα στην τσέπη και τέντωσε το χέρι του στο άνοιγμα ανάμεσα στα βράχια.

- Στην έξοδο θα βρεις ένα μονοπάτι. Μόλις συναντήσεις τη βρυσούλα κάνε δεξιά και σε μισή ώρα θα βγεις στη δημοσιά. Μετά ξέρεις. Καλή τύχη.

- Και σε σένα. Και δώσε τους χαιρετισμούς μου στην Ιρίνα. Το ξέρεις πως είναι τρελά ερωτευμένη μαζί σου.

Πλήρωσε τον καφέ του και βγήκε, δεν είχε κατασταλάξει την τελική του απόφαση, στην ταράτσα το πορτοκάλι έλειπε και στη θέση του ένα μαύρο σύννεφο έκανε την πολυκατοικία να μοιάζει με καμινάδα, οι πρώτες κηλίδες στάμπαρταν τους κυβόλιθους του λιθόστρωτου που οδηγούσε στην παλιά πόλη, μα δεν άπλωσε το βήμα του στην κατηφόρα, βαδίζοντας αργά έφερε στο μυαλό του λέξη προς λέξη το απογευματινό τηλεφώνημα.

- Παρακαλώ.

- Θα ήθελα να μιλήσω με το Νίκο.

- Ο ίδιος.

- Είστε ο Νίκος Σιαμάντης;

- Ο ίδιος.

- Τηλεφωνώ εκ μέρους του Αϊντίν - παύση - ο φίλος σας έχει σοβαρό πρόβλημα - δεύτερη παύση - είναι υπόδικος για ανθρωποκτονία.

- Πότε... που... πως έγινε, πότε γίνεται η δίκη;

- Δυστυχώς δεν μπορώ να σας πω περισσότερα.

- Που μπορούμε να βρεθούμε, ποιος είστε, αυτά τα πράγματα δεν λέγονται από το τηλέφωνο.

- Δυστυχώς είναι αδύνατο να συναντηθούμε. Για περισσότερες πληροφορίες διαβάστε το σημερινό τύπο. Ή απευθυνθείτε στην Επιτροπή Αλληλεγγύης, θα καταλάβετε τι εννοώ. Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

Ο Νίκος προβληματίστηκε για την περίεργη προφορά της φωνής από την άλλη άκρη της τηλεφωνικής γραμμής, όταν ξεφύλλισε τις σελίδες της απογευματινής εφημερίδας χωρίς να του ξεφεύγει μονόστηλο, βρήκε το θέμα σ' ένα δίστηλο της τέταρτης σελίδας, τα γεγονότα παρουσιάζονταν πολύ χειρότερα, υπερβολές των

εφημερίδων, μονολόγησε κι έπιασε το ακορντεόν. Θα έπαιζε το αγαπημένο του κομμάτι, ένα παραδοσιακό βαλσάκι από τα βόρεια σύνορα και θα έκανε, όπως κάθε φορά που έπρεπε να πάρει κάποια σημαντική απόφαση, μια βόλτα στην πόλη.

Ένα ρίγος διέτρεξε τη σπονδυλική του στήλη, το γλυφό νερό της βροχής είχε σμίξει με την αλμύρα του ιδρώτα, ομπρέλα δεν είχε κρατήσει ποτέ στη ζωή του, αναγκάστηκε να τρέξει, η μπόρα δεν αστειευόταν, μπαίνοντας στο «Σαντέ» για ανταμοιβή άκουσε το wind of change και μύρισε τη χαρακτηριστική μυρωδιά καπνού πίπας, διάλεξε το άδειο σκαμπό στην άκρη της μπάρας και παράγγειλε κονιάκ. Αισθανόταν άβολα όταν είχε κόσμο πίσω του.

Ο μπάρμαν τον αναγνώρισε, τον χαιρέτησε μ' ένα νεύμα της κεφαλής και βλέποντας τα χάλια του έκανε το κονιάκ διπλό.

- Χάθηκες, του πέταξε.

Ο Νίκος μούγκρισε ένα, ναι, και φέρνοντας το ποτήρι στα χείλη του έριξε μια ματιά τριγύρω, οι κουβέντες χαμηλές συντονίζονταν με τη μουσική, από τα ηχεία ακουγόταν ακόμα οι Scorpiions, τα φώτα διακριτικά, οι σκιές έκρυβαν τις εκφράσεις των προσώπων, τα βλέμματα ράθυμα, κάποια από αυτά, δεν έκανε λάθος, έπεφταν πάνω του, κάποια μάλιστα σαν να τον χαιρετούσαν, ανταπόδωσε τον χαιρετισμό, παλιοί συμφοιτητές μάλλον, δεν ήταν σίγουρος, ο ένας κάτι του θύμιζε, όπως και αυτή η φιγούρα στον απέναντι καθρέφτη. Φάτσα κατσούφικη, πρόσωπο λεπτό, ουδέτερο, μαλλί λιγδιασμένο από τη βροχή κι ένα βλέμμα απλανές. Ίσως γι' αυτό τον κοιτούσαν περίεργα. Κι αυτός που νόμιζε ότι τον χαιρετούσαν.

Πήρε την απόφαση όταν η μπόρα είχε σταματήσει και ένα μεταλλικό φως ξεχυνόταν από μια χαραγματιά ανάμεσα στα σύννεφα, ναι, η πιο ενδεδειγμένη λύση είναι πάντα το ταξίδι.

Τα γραφεία της Επιτροπής αλληλεγγύης στεγάζονταν στον πρώτο όροφο ενός νεοκλασικού στο κέντρο της πόλης, μπαίνοντας τον υποδέχτηκε μια έντονη μυρωδιά λαδομπογιάς κι ένα πανό που απαιτούσε την κατάργηση της θανατικής ποινής στη γειτονική χώρα, έκανε στην άκρη να περάσει ένας νεαρός που κουβαλούσε αφίσες, έσκυψε και μάζεψε τις προκηρύξεις που έπεσαν από μια τριαντάρα με κοντοκουρεμένο βαμμένο μαλλί, δεν τον ευχαρίστησε, ούτε καν τον πρόσεξε, να του χαμογελάσει ούτε λόγος, μάλλον είχε σοβαρή αποστολή εκείνη την ώρα και κατευθύνθηκε στο μοναδικό γραφείο της αίθουσας. Πίσω του ένας διοπτροφόρος σαραντάρης.

- Λέγομαι Νίκος Σιαμάντης και θα ήθελα να πάρω μέρος στην αποστολή που θα παρακολουθήσει τη δίκη των τριών, μπήκε κατ' ευθείαν στο θέμα.

- Δεν θα παρακολουθήσουμε ακριβώς, θα συμπαρασταθούμε. Είστε δικηγόρος;

- Όχι.

- Τότε; Δεν σας έχω ξαναδεί εδώ.

- Ακούστε, γνωρίζω τον Αϊντίν Αρντάς, του απάντησε ο Νίκος και άρχισε να του διηγείται μια ρομαντική ιστορία τριών παιδιών που συναντιόταν σε μια ακατοίκητη κωμόπολη στο τριεθνές.

- Πότε φεύγουμε, ρώτησε στο τέλος με αυτοπεποίθηση.

- Αύριο το πρωί με την πτήση των έντεκα, του απάντησε ο σαραντάρης κοιτάζοντας τον μ' ένα αινιγματικό ύφος. Σαν να αναρωτιόταν αν έκανε καλά που τον πίστεψε.

Το βράδυ δεν έκλεισε μάτι, στους δικούς του δεν είπε κουβέντα και από τη δουλειά είχε πάρει τριήμερη άδεια, για προσωπικούς λόγους, είχε σκοπό να την αιτιολογήσει στον προϊστάμενο του, μα του την έδωσε χωρίς καν να του ζητήσει το λόγο.

Πρωί πρωί βγαίνοντας από το ασανσέρ τράκαρε πάνω στην παραφουσκωμένη δερμάτινη τσάντα του ταχυδρόμου, που δευτερόλεπτα πριν είχε αφήσει στο γραμματοκιβώτιό του ένα γράμμα.

Η Ιρίνα έσφιξε στα χέρια της τη θήκη του βιολιού και κατέβηκε το πεζοδρόμιο, χιόνι παγωμένο δύο ημερών και μια καφετιά λάσπη που σκέπαζε το ρείθρο δεν ήταν και ότι πιο ασφαλές για περπάτημα, στο κέντρο της πλατείας το ρολόι έδειχνε πέντε και τέταρτο, το ανεμολόγιο έξι μποφόρ και το θερμόμετρο μείον δέκα πέντε, ο δρόμος της διέσχιζε την πλατεία Εργατών και έβγαζε στη λεωφόρο της Επανάστασης, από κει θα 'παιρνε το τραμ.

Τα μαλλιά της κάλυπτε ένας γούνινος σκούφος και στα δάχτυλα της εφάρμοζε ένα ζευγάρι μάλλινα γάντια, φορούσε μακρύ ως τους αστραγάλους παλτό και δερμάτινες μπότες, μα ο βοριάς ανήμερος πάγωνε την ανάσα της, για να τον μερώσει φύσαγε τα χνώτα της στο τυλιγμένο γύρω στο λαιμό της κασκόλ, η χαρακτηριστική μυρωδιά της μπορς που λίγο πριν της είχε μαγειρέψει η Τάνια, ερέθισε ευχάριστα τα ρουθούνια της.

Σκεφτόταν ότι η ερημιά που συναντούσε στο διάβα της δεν ήταν φυσιολογική για απόγευμα Σαββάτου, μα αμέσως διαψεύστηκε όταν μια παρέα από αγόρια και κορίτσια ξεπρόβαλαν μέσα από το αλσάκι του διπλανού πάρκου, οι κινήσεις τους όμως πρόδιδαν πως δεν επρόκειτο για την καθιερωμένη βδομαδιάτικη έξοδο τους, τα παιδιά βαδίζοντας με προφυλάξεις πλησίασαν τον πανύψηλο σιδερένιο ιστό που έστεκε ολομόναχος στο κέντρο της πλατείας, έλυσαν το σχοινί, κατέβασαν με σπασμωδικές κινήσεις την κόκκινη σημαία και μ' ένα ψαλίδι – δείγμα ενέργειας προμελετημένης – έκοψαν ένα κομμάτι της, αμέσως την ανέβασαν στο πιο ψηλό σημείο, έδεσαν κόμπο το σχοινί στη διχάλα και σήκωσαν τα μάτια τους. Μέσα από την ολοστρόγγυλη τρύπα της πρόβαλλε ένα ολόγιομο φεγγάρι.

Η Ιρίνα Μπαρίκοβα, αριστούχος του μουσικού πανεπιστήμιου και κόρη του αξιωματούχου του κόμματος Βασίλι Μπαρίκοφ, ήταν στέλεχος της Νεολαίας αλλά δεν την ενδιέφερε η πολιτική, από την τάξη της πολιτικής προτιμούσε την αταξία της μουσικής δικαιολογούταν στη μητέρα της, μέλος του κόμματος κι αυτή, κάθε φορά που την προέτρεπε να ασχολείται περισσότερο με τα κοινά.

Καταλάβαινε βέβαια ότι τώρα τελευταία κάτι δεν πήγαινε καλά, κάποιες διαμαρτυρίες, κάποιες συγκεντρώσεις, κάποιιο ψίθυροι για άνοιγμα των συνόρων, οι εκκλησίες γέμιζαν τις Κυριακές, μα δεν πολυέδινε σημασία, μόρα είναι θα περάσει, έτσι της είχε απαντήσει ο πατέρας της και ο Βασίλι δεν της έλεγε ποτέ ψέματα, όχι ότι το άνοιγμα των συνόρων θα της έπεφτε άσχημα, με τον Αϊντίν αλληλογραφούσαν πέντε χρόνια τώρα χωρίς να μπορέσουν να συναντηθούν, γι' αυτόν βέβαια ήταν πιο εύκολο, μόνο εμπόδιο το οικονομικό, αλλά δεν ήταν μόνο αυτό, κάποιιο περίεργοι λόγοι, ποτέ δεν της εξήγησε στα γράμματα του και την εκλιπαρούσε να τον πιστέψει, τι νόημα είχε αν θα τον πίστευε ή όχι.

Εκείνη τη μέρα ο Αϊντίν είχε αργήσει στο ραντεβού, ο Νίκος και η Ιρίνα είχαν αρχίσει να ανησυχούν, είχαν κουρδίσει τρεις φορές, πρόβαλαν το αγαπημένο τους βαλσάκι άλλες τόσες, μα το μάτι τους λοξοκοιτούσε στο τέρμα του άδειου δρόμου, περίμεναν από στιγμή σε στιγμή να εμφανιστεί η πάντα ανέμελη φιγούρα του, ψηλός με πυκνά μακριά μαλλιά και μεγάλα σκούρα μάτια, αυτή τη φορά άκουσαν πρώτα τον ήχο της φουσαρμόνικας κι έπειτα τη δικαιολογία του για την αργοπορία, τα πράγματα

στα δικά του σύνορα ζόριζαν, είχαν προσθέσει μια σκοπιά, αιτία οι πολιτικοί πρόσφυγες.

Ξαφνικά ένας δυνατός αέρας σήκωσε την παχιά σκόνη που κάλυπτε τους έρημους δρόμους, η πόλη φάντασμα ξεγυμνώθηκε, ένα λευκό σύννεφο στροβιλίστηκε ανάμεσα στα μαύρα που έφταναν απειλητικά από τη δύση, τα σάπια παραθυρόφυλλα μπάτσισαν με μανία τα μάγουλά τους, στον αυλόγυρο ο κορμός της λεμονιάς υποκλίθηκε στη δύναμη του ανέμου, ένα σπασμένο κεραμίδι άφησε πέφτοντας ένα παραπονιαρικό λυγμό, τα παιδιά κοιτάχτηκαν με τρόπο, όχι δεν θα έφευγαν, θα συνέχιζαν την πρόβα κάτω από το υπόστεγο της κοινής αυλής των παππούδων τους.

Έτσι κι αλλιώς σε λίγες ώρες θα χώριζαν, όχι για πάντα, είχαν ορκιστεί πως θα ξαναβρεθούν, τελειώνοντας το σχολείο ο Νίκος και η Ιρίνα θα έφευγαν για σπουδές και ο Αϊντίν φαντάρος, όλα τους φαίνονταν απλά τότε, τόσο απλά όσο το πέρασμα των συνόρων ή το δέσιμο του κόμπου στο κόκκινο μαντίλι της Ιρίνας.

- Γιατί το φοράς αυτό, τη ρώτησε ο Αϊντίν.
- Είναι το μαντίλι της Νεολαίας. Είμαι η αντιπρόσωπος της τάξης μου στο συμβούλιο του σχολείου.
- Και είναι μεγάλο αξίωμα αυτό;
- Τι να τα κάνεις τα αξιώματα αν δεν μπορείς να βγεις από τη χώρα σου, πετάχτηκε ο Νίκος.
- Αλήθεια, γιατί δεν μπορείτε να ταξιδέψετε;
- Μπορεί να μη μας είναι τόσο εύκολο να ταξιδέψουμε στη Δύση, αλλά στη χώρα μου έχουμε ισότητα.
- Τελικά τι είναι πιο σημαντικό, η ισότητα ή η ελευθερία, ρώτησε ο Νίκος στρέφοντας το βλέμμα του στον Αϊντίν.
- Δεν ξέρω. Στη δικιά μου χώρα δεν έχουμε ούτε ισότητα ούτε ελευθερία.

Έτρεξε να προλάβει το τραμ, το βαγόνι άδειο, κάτι δεν της πήγαινε καλά, εδώ κάτι σοβαρό συμβαίνει και αυτή όλο το απόγευμα κουτσομπόλευε με την Τάνια, της ήρθε στο μυαλό η τοιχοκολλημένη έξω από το αμφιθέατρο ανακοίνωση, δεν είχε δώσει σημασία, καλούσε σε κάποια συγκέντρωση στο κέντρο της πόλης, μα το δρομολόγιο του τραμ περνούσε από τα προάστια, όπου κυριαρχούσε μια παράξενη σιγή.

Μπαίνοντας φουριόζα στο διαμέρισμα 31, της πολυκατοικίας 23, του δωδέκατου μπλοκ των βορείων προαστίων, βρήκε του γονείς της μπροστά στην ανοιχτή τηλεόραση.

- Ποια είναι αυτή η καινούργια, σχολίασε απαξιωτικά την παρουσιάστρια, από τότε που θυμάται τον εαυτό της μία φάτσα έβλεπε στις ειδήσεις, μα η απάντηση του πατέρα της ήταν αφοπλιστική.
- Οι αντικαθεστωτικοί κατέλαβαν το κοινοβούλιο, έγινε πραξικόπημα.
- Και ο στρατός κοιτάζει, ξεφώνισε η μητέρα της, προδοσία! Είναι φως φανάρι ότι κάποιοι υψηλά ιστάμενοι πρόδωσαν.

Πραξικόπημα, αντικαθεστωτικοί, προδοσία, πολλά μαζί πέσανε, μάλλον ζούσε στον κόσμο της, ή καλύτερα στις νότες της, πανεπιστήμιο, σπίτι, Παρασκευή της Τάνιας, Σάββατο όπερα, Κυριακή κινηματογραφική λέσχη.

Και τι θα γίνει τώρα, ρώτησε όλο περιέργεια τον πατέρα της, μα την απάντηση την πήρε από το επίμονο χτύπημα του κουδουνιού. Στο κατώφλι της εξώπορτας δύο τύποι με μακριά μαύρα δερμάτινα, έμοιαζαν μ' αυτούς της μυστικής.

- Κύριε Μπαρίκοφ θα πρέπει να μας ακολουθήσετε.

Ο πατέρας της δεν ρώτησε καν το λόγο, φόρεσε το καλό του σακάκι με το καρφίτσωμένο σφυροδρέπανο στο πέτο και σταυροφίλησε μάνα και κόρη χωρίς να

ψελλίσει ούτε λέξη, ούτε ένα εις το επανιδείν, ή ένα θα τα πούμε σύντομα, όπως απόρησε η Ιρίνα μόλις έκλεισε η πόρτα του ασανσέρ.

- Μα γιατί θεώρησε αυτονόητο πως θα επιστρέψει σύντομα, ίσως να είναι υπόθεση μερικών ωρών, απάντησε η μητέρα της, ενώ η Ιρίνα άνοιγε τη θήκη του βιολιού της.

- Και γιατί τον προσφώνησαν «κύριε», ρώτησε πριν αρχίσει να παίζει το αγαπημένο της κομμάτι, ένα παραδοσιακό βαλσάκι από τα νότια σύνορα.

Η απάντηση της μητέρας της, έτσι προσφωνούνται στο δυτικό κόσμο, της φάνηκε παράξενη, όλο το βράδυ στριφογύριζε στο κρεβάτι δοκιμάζοντας να προφέρει με το νέο τρόπο όλους τους συγγενείς και φίλους, σε κάποιους η προσφώνηση ακουγόταν γελοία, τα χαράματα την έπιασαν νευρικά γέλια.

Το Σαββατοκύριακο το πέρασε κλεισμένη στο σπίτι, έπρεπε να προετοιμαστεί για την ακρόαση της Δευτέρας, δεν είναι δα και λίγο να σε δέχονται στην κρατική συμφωνική ορχήστρα, δικαιολογία, η ακρόαση ήταν τυπική διαδικασία, είχε αποφοιτήσει με άριστα και μάλιστα πρώτη, δεν ήθελε να δει κανέναν, ήταν θυμωμένη με όλους και με όλα και με τον πατέρα της που τόσο καιρό της έκρυβε την αλήθεια και με τη μητέρα της που τώρα προσπαθούσε να βρει απεγνωσμένα κάποια άκρη, κάπου να πιαστεί, όλη την ώρα με το ακουστικό στο χέρι, κανείς δεν ήξερε να της πει κάτι συγκεκριμένο, μόνο μισόλογα, υπονοούμενα, κάποιοι της άφηναν ευγενικά να καταλάβει ότι δεν ήθελαν άλλα πάρε δώσε μαζί της και κάποιοι άλλοι της έκλειναν το τηλέφωνο.

Η ακρόαση αναβλήθηκε λόγω των γεγονότων, στο πανεπιστήμιο τής φάνηκε πως όλοι την κοιτούσαν ειρωνικά, έφυγε άρον άρον, στο δρόμο έσφιγγε τα δόντια, δεν θα τους έκανε τη χάρη, όλα μπορούσε να τα υποστεί εκτός απ' το να τους δώσει αυτή την ικανοποίηση, μόνο μια σταγόνα της ξέφυγε στο μάγουλο, όταν στο μετρό είδε να ξηλώνουν τα παράσημα του μεγάλου πολέμου από το πέτο ενός παππούλη, αλλά κι αυτή δεν κύλησε, έμεινε εκεί κρεμασμένη σαν σκουλαρίκι στην άκρη του ματιού της.

Είχε περάσει βδομάδα όταν η μητέρα της γύρισε σπίτι προσπαθώντας να εκβιάσει ένα χαμόγελο, ανάμεσα στα πολλά δυσάρεστα έφερνε κι ένα ευχάριστο, μα η Ιρίνα που δεν πίστευε πια στα ευχάριστα νέα την κοίταξε επιφυλακτικά, έβαλε το γράμμα στο φάκελο, τον σάλιωσε προσεχτικά και σταύρωσε τα χέρια της πάνω στο τραπέζι.

- Πρώτα το ευχάριστο, είπε με αρκετή δόση ειρωνείας.

- Τον είδα... είναι καλά. Μπορεί τελικά να τον αφήσουν, να μη περάσει από δίκη. Με ρώτησε τι έγινε με την ακρόαση σου. Έξω διαδίδονται φήμες για πόλεμο και στη δουλειά τα κουτσομπολιά δίνουν και παίρνουν ότι θα γίνουν απολύσεις ... Α! το κυριότερο. Ήρθε σήμερα πρωί πρωί ένας τύπος και μου έδειξε κάτι έγγραφα που αποδεικνύουν, λέει, ότι ο παππούς του ήταν ο ιδιοκτήτης του διαμερίσματος που μένουμε. Δεν το είπα βέβαια στον πατέρα σου. Αυτό του έλειπε ακόμα. Πάλι στον Αϊντίν έγραφες;

Η έξωση έγινε με συνοπτικές διαδικασίες, ο καινούργιος νόμος για την ιδιοκτησία θα ψηφιζόταν σ' ένα μήνα, μα τη δεύτερη φορά ο τύπος ήρθε με δυο φουσκωτούς, σε τρεις μέρες να τα χετε μαζέψει, και πολύ σας είναι, του παππού μου του πήραν πέντε σπίτια κι ένα εργοστάσιο σε μια μέρα.

Την άλλη μέρα κιόλας μετακόμισαν, μια γκαρσονιέρα στην άλλη άκρη της πόλης, την επομένη η Ιρίνα κόπηκε στην ακρόαση της κρατικής ως ανεπαρκής και την μεθεπόμενη η μητέρα της, τμηματάρχης Α' του εργοστάσιου παραγωγής χάλυβα απολύθηκε ως υπεράριθμη. Η συμφωνική των συνδικάτων δεν έκανε ακροάσεις, κάποιος είχε βουτήξει το ταμείο, η φιλαρμονική του Δήμου δεν έπαχνε βιολονίστες,

αλλά τρομπετίστες και έτσι στη λίστα με τους υπονήφιους εργαζόμενους στο φαστφουντάδικο που θα έκανε εγκαίνια σε λίγες μέρες στο κέντρο της πόλης μεγάλη πολυεθνική εταιρία, προστέθηκε το όνομα της Ιρίνας Μπαρίκοβα.

Μια μυρωδιά τηγανητού ψαριού τρύπησε τα ρουθούνια του, ο Αϊντίν, καθισμένος ανακούρκουδα πάνω στο στρώμα έπαιζε στη φουσαρμόνικα το αγαπημένο του κομμάτι, ένα παραδοσιακό βαλσάκι από τα δυτικά σύνορα, έτσι εξηγείται ότι δεν τον υποδέχτηκε ο γάτος, πως δεν το σκέφτηκε, Παρασκευή σήμερα - πότε κιόλας πέρασε η βδομάδα - και κάθε Παρασκευή η γριά επάνω τηγανίζει ψάρια, σε λίγο θα του φέρει για μεζέ τα κεφάλια, τις ουρές τις φιλεύει στο γάτο, ψέματα, τα καλύτερα του δίνει, μόλις είχε σχολάσει και στην οικοδομή την έβγαζε μ' ένα δεκατιανό κι ένα τσάι, σηκώθηκε ως την κουζίνα, έκοψε μια κόρα ψωμί, άνοιξε μια κονσέρβα ψάρι ωκεανού και κατέβασε από το ράφι μια διάφανη μποτίλια. Δεν άγγιξε τίποτα όμως. Θα περίμενε τα κομμένα κεφάλια.

Τα σφαλισμένα παραθυρόφυλλα της απέναντι οικοδομής πρόδιδαν πως ο Μετίν δεν είχε επιστρέψει από τη δουλειά, από το φτωχικό του είχε θέα όλο το στενό, το ισόγειο του παλιού δίπατου που νοίκιαζε στα περίχωρα της πόλης, χτισμένο στο τέρμα ενός αδιέξοδου, απείχε σαράντα σκαλιά από το στενάκι και πενήντα μέτρα από τον κεντρικό δρόμο που έβγαζε στην πλατεία, πάνε κιόλας τρία χρόνια από τότε, μονολόγησε.

Στο δίπατο έμενε από την πρώτη μέρα που απολύθηκε από το στρατό, συστημένος από συγχωριανό του τον πρώτο χρόνο συγκατοικούσε, έπειτα μόνος, καλύτερα έτσι, μεροκάματο είχε κάθε μέρα και το νοίκι φτηνό. Μόνο κουσούρι του οι συχνές και αρκετές φορές ανεπιθύμητες συναντήσεις με τη γριά, το επάνω δώμα δεν είχε χωριστή είσοδο κι η γριά έπρεπε να διασχίζει το δωμάτιό του για να ανέβει την πολυκαιρισμένη ξύλινη σκάλα της πίσω αυλής. Πως γινόταν και δεν άκουγε το τρίξιμο της κάθε φορά που την πάταγε η γριά, ποτέ δεν μπόρεσε να εξηγήσει.

Το πιάτο της αυτή τη φορά εκτός απ' τα κομμένα κεφάλια είχε και μια σαρδελομάνα, τώρα τελευταία πολύ τον πρόσεχε το νοικάρη της, λες κάνα προξενιό, χαμογέλασε μέσα του, θα δείξει.

Είχε αποφάσει κι απολάμβανε με αργές γουλιές το άχρωμο ποτό της μποτίλιας, όταν απ' έξω ακούστηκαν φωνές. Μέσα από τις γρίλιες του παράθυρου είδε ένα παλληκαράκι να τρέχει κι αμέσως το στενό να γεμίζει μπάτσους. Θυμήθηκε τα δικά του.

Ήταν δεν ήταν μήνας που είχε πάρει το απολυτήριο στα χέρια, επέστρεφε από το πρώτο μεροκάματο, μόλις είχε στρίψει τον κεντρικό δρόμο για να βγει στο στενό και λίγο έλειπε να του αρπάξει το πόδι ο προφυλακτήρας ενός φορτηγού, ετοιμάστηκε να βρίσει, μα βλέποντας τα λοστάρια να αντιφεγγίζουν στο λιγοστό φως του σούρουπου το μετάνιωσε, καμιά δεκαριά κοντοκουρεμένοι σάλταραν από την καρότσα, πέρασαν στο απέναντι ντουβάρι και άρχισαν να σχίζονται με μανία τις φρεσκοκολλημένες αφίσες.

Ο Αϊντίν κοντοστάθηκε πίσω από ένα δένδρο και συγκέντρωσε το βλέμμα του, τα γράμματα δεν ξεχώριζαν, φάνηκε όμως καθαρά το σύνθημα που γραφόταν με μαύρη μπογιά πάνω στο ντουβάρι, «Θάνατος στη μείον», τα υπόλοιπα πέντε γράμματα δεν γράφτηκαν ποτέ, ένα σύννεφο πέτρες σκέπασε τον ουρανό, από τις τέσσερις γωνιές ξεπρόβαλλαν σφεντόνες, η μάχη άρχισε, το σύνθημα έδωσε ένα παρατεταμένο σφύριγμα, ο Αϊντίν έσκυψε και ζύγισε στο δεξί του χέρι μια κοτρώνα.

Ο πατέρας του, θεός σχωρέστον, ανήκε στη μειονότητα. Εκείνη τη μέρα γνώρισε τον Μπουλέτ.

Τον πρώτο καιρό τού ανέθεταν τις εύκολες δουλειές, σαν να μη τον εμπιστευόνταν, να τον δοκίμαζαν, να μεταφέρει κάποια μηνύματα, κάποια δέματα, εξάσκηση στο σημάδι με τη σφεντόνα, μα τις περισσότερες ώρες συναντιόταν κάτω στη πλατεία, στη πολιτιστική λέσχη και συζητούσαν με τις ώρες πίνοντας τσάι.

Αργότερα έγινε μέλος κανονικό, πήρε ψευδώνυμο, ορκίστηκε, έμαθε τις γιάφκες, τα στέκια, τις εξόδους διαφυγής, έκανε μπούκα στα λεωφορεία μοιράζοντας προκηρύξεις, έβγαινε για συνθήματα και αφίσες, μόνος του καημός δεν θα έβλεπε την Ιρίνα, ούτε τόλμησε να ζητήσει την άδεια της οργάνωσης, αλλά ως τότε, η επανάσταση δεν ήταν μακριά.

Έξω οι φωνές δυνάμωναν, βγήκαν τα κλομπ και οι σφεντόνες, η συνοικία ήταν αρκετά περήφανη για να δέχεται αδιαμαρτύρητα μπάτσους, ακόμα και τον τροχονόμο της κεντρικής λεωφόρου έδειραν κάποια μέρα για αντίποινα στη σύλληψη μιας κοπέλας, ντροπή είπε τότε η γριά, μ' αυτά που κάνετε γίνεστε σαν τα μούτρα τους.

Ο Αϊντίν δεν βγήκε στο δρόμο, το βράδυ είχε αποστολή, ποτέ δεν ήξερε τι ακριβώς, το μάθαινε πάντα μια ώρα πριν και έπρεπε μέχρι τότε να είναι καθαρός, σε καραντίνα, οι εντολές ήταν ρητές, κρίμα, σκέφτηκε, τα αίματα έξω είχαν ανάψει κι αυτός άκαπνος. Έκλεισε το παράθυρο. Τα δακρυγόνα έπεφταν κιόλας βροχή.

- Πρόσεχε τη γλίτσα, παρατήρησε ο Μπουλέτ από τη θέση του συνοδηγού, ώρα είναι να φουντάρουμε σε καμιά κολόνα.

- Πρέπει να αλλάξω τακάκια, τα φρένα σφυρίζουν, θα περάσω αύριο από του Μελίκογλου, απάντησε ο Μετίν, ενώ το Renault 5 έκοβε ταχύτητα.

- Που είμαστε, άλλαξε κουβέντα ο Αϊντίν που ήταν στα κέφια του. Στη συνοικία οι μπάτσοι είχαν πάρει ένα γερό μάθημα, αυτός βέβαια δεν συμμετείχε στο πανηγύρι, αλλά για ανταμοιβή τούτη τη φορά δεν θα κρατούσε τσίλιες, αλλά πινέλο.

- Στη συνοικία των μικροαστών, δεν βλέπεις ότι δεν κυκλοφορεί ψυχή, απάντησε ο Μπουλέτ που πάντα πίστευε πως αρκεί να τρομάξεις έναν μικροαστό για να τον πάρεις με το μέρος σου.

Το Renault κόλλησε πίσω από το παρκαρισμένο στη γωνία του σχολείου φορτηγό, πρώτος βγήκε ο Μετίν, περπάτησε παράλληλα τον τοίχο του σχολείου και στην επόμενη διασταύρωση έβγαλε τη σφεντόνα, σημάδεψε, άκουσε το τσαφ που κάνει μια λάμπα που σπάει κι αμέσως είδε τη σκιά του να χάνεται.

Ο Αϊντίν είχε μετρήσει αρκετές δεκάδες όταν πήρε το οκέι του Μπουλέτ, έτσι έκανε πάντα τέτοιες στιγμές, δεν την άντεχε την αναμονή, μέτρησε άλλα είκοσι βήματα ως την πόρτα του σχολείου, βούτηξε το πινέλο στη μπογιά και άρχισε να βάφει το πρώτο γράμμα. Στο τρίτο άρχισε να αμφιβάλει αν θα χωρούσε το σύνθημα στο τοίχο, στο τέταρτο σιγουρεύτηκε, μάλλον έπρεπε να στριμώξει λίγο τα γράμματα, στο πέμπτο άκουσε το συνθηματικό του κινδύνου κι αμέσως κρύφτηκε στο κούφωμα της εισόδου. Με την άκρη του ματιού του είδε την ασφαλτο να γυαλίζει από τα φώτα του αυτοκινήτου που πλησίαζε με χαμηλή ταχύτητα. Το περιπολικό προσπέρασε τη γωνία που κρατούσε τσίλιες ο Μετίν και αγνόησε τα πέντε γράμματα που ακόμα έσταζαν στον τοίχο, μέσα δυο μπάτσοι μιλούσαν έντονα, σαν να τσακώνονταν. Αυτό ήταν, φτηνά τη γλίτωσαν, πήρε μια βαθιά εισπνοή, του μύρισε γιασεμί, από τον κήπο του σχολείου μάλλον, μα ο στεναγμός του συνοδεύτηκε από δυο πυροβολισμούς. Ακολούθησε ένας παρατεταμένος συριγμός. Ήταν το συνθηματικό της αποχώρησης.

Το Renault σπινάρισε πάνω στην άσφαλτο, καβάλησε το κράσπεδο του πεζοδρομίου, έστριψε απότομα στον πρώτο δρόμο που βρήκε μπροστά του κι αμέσως στο επόμενο στενό, παραδόξως τα φρένα δεν στρίγκλισαν, μόνο τα λάστιχα έβγαλαν αυτή την έντονη οσμή που καίει τα ρουθούνια, μα οι επιβάτες του δεν μύρισαν τίποτα, έτσι κι αλλιώς κρατούσαν τις ανάσες τους.

- Έχουμε όπλα; έσπασε τη σιωπή ο Αϊντίν.

- Για να σφίγγουν μερικοί κώλοι. Χτες στο μαχαλά των προσφυγικών οι μπάτσοι καθάρισαν τρία παλληκάρια, έ Μετίν;

Ο Μετίν έγνεψε καταφατικά και μ' ένα μ' ένα νεύμα του χεριού του ζήτησε από τον Μπουλέτ το σιδερικό.

- Δώσ' το, το ξέρεις έτσι πρέπει να γίνει, επέμενε και πατώντας τον αντίχειρά του πάνω στη λαβή, γύρισε και το πρότεινε στον Αϊντίν.

- Δεν είναι υποχρεωτικό, του διευκρίνισε.

Ο Αϊντίν χωρίς να το σκεφτεί έσφιξε το περίστροφο στα δάχτυλα του, μα πριν το επιστρέψει έπεσε με δύναμη πάνω στο μπροστινό κάθισμα. Το Renault φρενάροντας σύρθηκε στη γλίτσα, έκανε ένα αριστερό τετ-α-κε πέφτοντας πάνω σ' ένα σήμα της τροχαίας που απαγόρευε τη δεξιά στροφή και κοκάλωσε κόντρα στους δυνατούς προβολείς των περιπολικών που είχαν μπλοκάρει το δρόμο.

- Κρίμα, δεν θα προλάβω να αλλάξω τα τακάκια αύριο, σχολίασε ο Μετίν.

- Μάλλον μετά από αυτό θα χρειαστείς και λάστιχα, συμπλήρωσε ο Μπουλέτ, ενώ από τον τηλεβόα έφτανε στ' αυτιά τους η φωνή του μπάτσου που συλλάβιζε αργά την κάθε του λέξη.

- Βγάλτε τα ρούχα σας και βγείτε έξω με τα χέρια ψηλά.